

ازین رویداد، پایگاه یگان حفاظت اداره میراث فرهنگی شهرستان ایجرود به همراه کارشناسان به منطقه مراجعه و تکیه راه مسجد تاریخی منتقل کردند. علاوه بر این مأموران یگان حفاظت میراث فرهنگی در منطقه حاضر شده و از محوطه مراقبت می‌کنند تا کارشناسان برای پرسی‌های بیشتر به گلابر زنجان مسوند. /جام جم دبی

گلابر زنجان منجر شد. امیر احمدند، مدیرکل میراث فرهنگی استان زنجان بالشاره به کشف این سنگ نوشته تاریخی که حاوی کتیبه آیت‌الکرسی به خط کوفی است، تصریح کرد: کتیبه سنگی در روساتی تاریخی و گردشگری گلابر شهرستان ایجرود را سیل در داخل روذخانه‌ای موسوم به رودخانه جوقین نهایاً شد و به محفوظ اطلاع

بالارفتن و بردن مصالح راندارد و فقط بزمی تواندار این مسیر سخت کوهستانی عبور کند. بنابراین سریازان راتابالای کوه به خط کرده بودند و مصالح را دست به دست به بنام رساندند.»
صولتی ادامه می‌دهد: باستان شناسی که از میراث فرهنگی برای بررسی اثر آمده بود، ازوی شواهد اعلام کرد سازه ممکن است متعلق به اوایل دوره پهلوی یا اخر قاجار باشد.

له از زیر جاده رد می‌شود. پلی آجیسا خته‌اند که هچ جای آن که دو سوی آن باز باشد، از یک سمت به نوی می‌رسد. احتمالاً این پل هم در راستای همین سازه دفاعی بوده ب نحوی که اگر دیدبان متوجه مرکت دشمن در نقله بر می‌شد، برای جلوگیری از حرکت شان به سمت رشت پل را منفجر می‌کرد.

نقش جنبش جنگل در تونل

قطعه بارش‌ها، به دلیل انبویه درختان و سایه سار بودن مسیر، باید یک هفته صبر کرد تا زمین کاملاً خشک و برای تردد مساعد شود.

آن بالانه تنها جاده و کاروانسرا بلکه تمام مسیر جاده تازدیک به سد پیدا است. می‌گوید: این سازه دستکنده ۱۶ برج نگهبانی دارد که از ۳۰۰ متری دامنه کوه شروع می‌شود. دو تازابین برج‌کهای در حوزه چغرافیایی امامزاده هاشم است و بقیه در گلسرک. برج‌های نگهبانی با یک رشتہ تونل‌های زیرزمینی به هم متصل هستند. تونل‌های راهروهای جداگانه‌ای دارد که هر راهرو به یک برج نگهبانی مرسد. برج‌کهای برلیه کوه و در جایی قرار گرفته که از بالای آنها تمام اطراف دیده شود. تونل علاوه بر اینها سه اتاق بزرگ دارد و یک محوطه وسیع مسقف که حدود

از او می‌پرسیم با توجه به این که قبل از رسیدن از سمت جاده سنگر بوده، ممکن است این سازه در زمان حواستان جنبش جنگل، توسط روس‌ها و برای چگوگری از رسیدن نیروهای انگلیسی که از جنوب بازمی‌گشتند، ساخته شده باشد؟

می‌گوید این را به درستی نمی‌دانم ولی پدران مابه یاد دارند که در زمان ساخت راه قدیمی رشت به قزوین که از سنگرمی گذرد، همین کاروانسرا لات، محل اسکان سربازان روس بوده است.

می‌گوید: این سازه تاریخی همواره از سوی حفاران

احساس خطرکاریم چهار متر عرض و هشت متر طول دارد ولی سقفش به مرور زمان فرو ریخته است. صولتی که خود از فعالان حوزه گردشگری است، در حیثیت شناختن این گمنامه ایجاد شده است.

لیکن

نمک سربازان به مرمت با صحبتیس رایین یونه ادامه می‌دهد: اگر حاده هم
ماجرارسانه‌ای کردیم، به دلیل خطری بود که این
سازه تاریخی را تهدید می‌کند. اداره راه تضمیم گرفته
برای تعریض آزاد راه رشت- قزوین با برداشتن کوه،
جاده را تعریض کند. البته دامنه این کوه تا پاشت
دیوارکار و انسرای لات ادامه داشت و برای ساخت
همین جاده‌ای که می‌بینید، یک بار کوه را برش
داده‌اند.

شاید متعلق به دوران صفویه باشد گلسرک می‌گوید: مشابه همین سازه،
سراغ باستان شناسی می‌رویم که برای تعیین قدمت
اثر به گلسرک رفته بود. می‌شئ نواییان می‌گوید: بنده
۱۵ سال پیش هم این اثر را دیده بودم، ولی برای
حفظ آن هیچ گاه موضوع رسانه‌ای نکردیم.
او ادامه می‌دهد: تعیین قدمت دقیق یک بنای
تاریخی مستلزم کاوش های باستان شناسی است
تخریب کوه و تونل نباشیم.

شاید متعلق به دوران صفویه باشد

سراغ باستان‌شناسی می‌رویم که برای تعیین قدمت اثره گلسرک رفته بود. میثمن نواییان می‌گوید: بنده ۱۵ سال پیش هم این اثر را دیده بودم، ولی برای حفظ آن هیچ‌گاه موضوع را رسانه‌ای نکردیم.

او ادامه می‌دهد: تعیین قدمت دقیق یک بنای تاریخی مستلزم کاوش‌های باستان‌شناسی است و معتقدم بنای شتابزده عمل کرد. بازدید فعلی هم فقط برای گمانه‌زنی و شناسایی اولیه اثر صورت گرفت و نمی‌توان نظر قطعی صادر کرد. آنچه فعلاً از روی شواهد متوجه توان خدوس زد، قدمت بنای اولی پهلوی یا اواخر قاجار است، زیرا در مصالح دیوارها هم آهک و ساروج به کار رفته و هم سیمان. ولی بی‌تر دیدم این بنای هارم مرت شده است.

۱۳۴۷ و ۱۳۴۴ دیده‌ام که به نظر می‌رسد تاریخ مرمت‌هایی است که استاد کار مرمت آنها را روی سیمان نوشته است. پیر مردم‌هایی هم هنوز در گلسرک در قید حیات هستند که به یاد دارند در سال‌های یادشده، این سازه تعمیر می‌شدۀ است. یکی از آنها تعریف می‌کند مهندسان آن آمریکایی بودند و هر چند وقت یکبار برای بررسی می‌آمدند و اگر حتی چند سانتی‌متر دیوار کار با لارفته بود، دستور می‌دادند تخریب و از نو ساخته شود. گویا سریازان راهم برای آوردن مصالح اجیر کرده بودند. راه دسترسی به این سازه، بسیار سخت و به اصطلاح محلی‌ها بزرگ است و حتی قاطر و اسب هم توان

جاده را تعریض نکند. البته دامنه این کوه تا پشت دیوار کاروانسرای لات ادامه داشت و برای ساخت همین جاده‌ای که می‌بینید، یک بار کوه را برش داده‌اند.

دهیار گلسرک می‌گوید: مشابه همین سازه، چند کیلومتر جلوتر سازه‌ای در روستای «نقله‌بر» هست و فضای آن قبل از انقلاب در اختیار نیروهای نظامی بود. بعد از انقلاب هم به ژاندارمری و اداره راه می‌رسید. اداره راه برای تعریض جاده می‌خواست سازه تاریخی نقله بر را هم خراب کند ولی نیروی انتظامی به عنوان مالک ممانعت کرد.

اگر جاده قدیم را بررسی کنید، تونلی قدیمی می‌بینید

۶	۵	۲	۱	۴	۷	۸	۹	۳
۹	۴	۱	۵	۸	۳	۷	۶	۲
۳	۷	۸	۲	۹	۶	۱	۵	۴
۲	۹	۵	۸	۷	۴	۶	۳	۱
۸	۶	۴	۳	۲	۱	۵	۷	۹
۱	۳	۷	۹	۶	۵	۲	۴	۸
۷	۸	۳	۶	۱	۹	۴	۲	۵
۶	۱	۸	۷	۹	۳	۵	۴	۲
۹	۲	۳	۸	۴	۵	۶	۱	۷
۷	۴	۵	۱	۲	۶	۳	۹	۸
۲	۵	۱	۹	۳	۷	۸	۶	۴
۴	۹	۶	۵	۸	۲	۷	۳	۱
۳	۸	۷	۴	۶	۱	۹	۲	۸
۸	۶	۹	۲	۵	۴	۱	۷	۳

ثبت اضطراری سازه در دستورکار است

حل سودوکو ۳۹۰۴																				
			۱		۲		۳		۴											
			۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۸										
۱	۵	۶	۳	۲	۸	۷	۹	۴	۶	۳	۱	۲	۵	۸	۶	۴	۹	۷	۳	۱
۳	۸	۴	۹	۷	۱	۶	۵	۲	۴	۷	۸	۳	۹	۱	۸	۷	۵	۲	۴	۶
۷	۹	۲	۶	۴	۵	۸	۳	۱	۲	۹	۵	۷	۴	۶	۲	۳	۱	۵	۸	۹
۶	۱	۹	۷	۵	۲	۴	۸	۳				۱	۶	۳	۷	۹	۴	۸	۵	۲
۸	۴	۷	۱	۶	۳	۵	۲	۹				۵	۸	۷	۳	۶	۲	۱	۹	۴
۲	۳	۵	۴	۸	۹	۱	۷	۶				۹	۲	۴	۱	۵	۸	۶	۷	۳
۹	۶	۱	۵	۳	۷	۲	۴	۸				۶	۳	۵	۹	۲	۷	۴	۱	۸
۴	۷	۸	۲	۹	۶	۳	۱	۵				۸	۷	۹	۴	۱	۶	۳	۲	۵
۵	۲	۳	۸	۱	۴	۹	۶	۷				۴	۱	۲	۵	۸	۳	۹	۶	۷

برای حل جداول اعداد باید در هر مربع کوچک تر 3×3 در 3×3 هیچ عدد تکراری وجود نداشته باشد.
همچنین هیچ عددی در یک سطر باستون مربع بزرگ 9×9 در 9×9 تکرار نشده باشد.

٦	٥	٢	١	٤	٧	٨	٩	٣
٩	٤	١	٥	٨	٣	٧	٦	٢
٣	٧	٨	٢	٩	٦	١	٥	٤
٢	٩	٥	٨	٧	٤	٦	٣	١
٨	٦	٤	٣	٢	١	٥	٧	٩
١	٣	٧	٩	٦	٥	٢	٤	٨
٧	٨	٣	٦	١	٩	٤	٢	٥
٤	٢	٩	٧	٥	٨	٣	١	٦
٥	١	٦	٤	٣	٢	٩	٨	٧
حل سودوكو ٣٩٤								
١	٦	٤	٣	٢	٨	٧	٩	٤
٣	٨	٤	٩	٧	١	٦	٥	٢
٧	٩	٢	٦	٤	٥	٨	٣	١
٤	١	٩	٧	٥	٢	٤	٨	٣
٨	٤	٧	١	٦	٣	٥	٢	٩
٢	٣	٥	٤	٨	٩	١	٧	٦
٩	٦	١	٥	٣	٧	٢	٤	٨
٤	٧	٨	٢	٩	٦	٣	١	٥
٥	٢	٣	٨	١	٤	٩	٥	٧
٦	١	٨	٣	٤	٧	٩	٥	٢
٩	٢	٣	٦	٧	٤	١	٨	٥
٧	٤	٨	٩	٥	٢	٣	٦	١
٣	٦	١	٨	٣	٤	٧	٩	٥
٤	٧	٩	٢	٥	٨	٦	٣	٠
٥	٨	٣	٦	١	٩	٤	٧	٢
٩	١	٢	٤	٦	٨	٣	٥	٧
٦	٣	٥	٩	٢	٧	٤	١	٨
٨	٧	٩	٤	١	٦	٣	٢	٥
٤	١	٢	٥	٨	٣	٩	٦	٧

زلزله خسارت نزد، سیلاب مژده‌گانی تاریخی داد

هفته‌گذشته کشورمان هم در گیربارانگی و سیلاب بود و هم در مناطق مثل خراسان جنوبی شاهد زمزمه لرزه‌های نه چندان شدید. باز از ۶/۴ ریشتری روی سرمه شنبه، ۱۲ مرداد، نه طور که مدیرکل میراث فرهنگی خراسان جنوبی گفت، خسارتی به آثار تاریخی بین استان وارد نکرد اما سیلاب به کشف یک سنگ کتیبه دار، ۴۱۰ ساله در روستای

تونل گلسرک پا قلعه شهر گمشده کوهدم؟

فعالیت ماشین‌های راهسازی وزارت راه باعث رونمایی از یک تونل دستکند تاریخی شد که میراثی‌ها برای درامان ماندن آن خواهان ثبت ملی فوری اش شدند

مهرجان	مهرجان
اعجاب انجیز در روزتای گلسرک شهرستان رشت منتشر شد. با منتشر شدن خبر نگاه های روزتای میزبانی معطوف شد که پیش از این تنها به واسطه اخبار مروج به سریز شدن شیرابه زیاله های سراوان و شکایت اهالی روزتا، نامش به رسانه ها راه پیدا کرد.	ماجرای تولن تاریخی این روزتای گلسرک کشاند تا جزئیات بیشتری از این تولن دستکنده دست بیاوریم؛ تولنی که محلی هامی گویند سال ها ز وجود آن با خیر بودند و پیر مردم دهایش هم درده ۴۰ مرمت آن را بیدار داده اما حالا سایت میراث فرهنگی به عنوان یک پایگاه خبری مرجع با کاربرد واژه کشف به گونه ای خبرسازی کرد که گویند تولن به تاریکی از دل زمین بیرون آمد است!
اگر اداره کل راه و ترابری گیلان، تصمیم نگرفته بود به منظور تعریف جاده، کوهی را که این سازه عجیب بر آن قرار گرفته برش دهد، محلی ها ترجیح می دهند برای جلوگیری از روزه حفاران غیرمجاز، همچنان این سازه تاریخی در دل جنگل پوشیده بماند اما دست به دامان اداره میراث فرهنگی شدن دلالاً لائق باثبت ملی آن جلوی تخریب شد.	درختان، قابل دیدن نیست. بعد هم در کناره کوه، بخش هایی از کوه پایه از قبل برش خورده است. یکی از اهالی گلسرک که نزدیک پیچ جاده مغایر دارد، چند های بالای کوه و مشرف به کاروانسرا را نشان می دهد و می گوید: تولن دستکنده تاریخی گلسرک تومن تاریخی رسید.
درختان، قابل دیدن نیست. بعد هم در کناره کوه، بخش هایی از کوه پایه از قبل برش خورده است. یکی از اهالی گلسرک که نزدیک پیچ جاده مغایر دارد، چند های بالای کوه و مشرف به کاروانسرا را نشان می دهد و می گوید: تولن دستکنده تاریخی گلسرک تومن تاریخی رسید.	دو میان روزی است که در گیلان پی در پی باران می بارد. بعد از تابلوی روزتای گلسرک و نرسیده به پیچ جاده ای که به امامزاده هاشم می بود، درست رو به روی کاروانسرا میراثی شاه عباسی (معروف به کاروانسرا لات)، کوهی قرار دارد که معلوم است

طراح: بیژن گورانی

جداول شماره ۵۹۹۳

- طراح: بیژن گوارانی
- ## جدول شماره ۵۹۹۳
- ### جدول عادی
- <img alt="A crossword puzzle grid with black squares forming various words. The grid is 15 columns wide and 15 rows high. The words are as follows: Row 1: تنها-نفس سرزنش کننده-چوبستی (Tehnha-Nafs-e-Serzesh-e-Kannde-Choobestti). Row 2: بزرگ(۱۳) آب در دهان کسی خشک (Bazargh(13) Ab Dar Dehan Kesi Kheshk). Row 3: شدن- همگانی- هماهنگی وزن و (Shden- Hemgani- Hmahanegi Vezn o). Row 4: قافیه(۱۴) شاعر مثنوی- کنایه از وضع (Qafieh(14) Shauer-e-Mathnvi- Kanayeh-e-Az-e-Sazreh). Row 5: آشته و نابه سامان است (15) سیاره- (Asethe-o-Nabe-e-Saman-e-Ast(15) Siarieh). Row 6: ماهر- خدمتگزار. Row 7: عمودی: (۱) اندیشه- گروهی از (Emoudi: (1) Andiše- Grouhi-e-az). Row 8: باکتری های مارپیچی شکل- بی کم (Bakteri-ha-e-Marpejgi-Shkel- Bi-kam). Row 9: و کاست (۲) لیکن- به زیارت رفت- (o-kast(2) Liken- Be-Ziyarat-Rafte). Row 10: دستگاه های برای انجام واکنش های (Dastgah-ha-e-Baray-e-Anjam-e-Vakanesh-ha). Row 11: عمران صلاحی، شاعر و نویسنده (Umran-e-Salehi, Shauer-o-Novisende). Row 12: طنزپرداز- پرندۀ سوگوار (13) قسمتی (Tenzepardaz- Perand-e-Sogوار(13) Qesmiti). Row 13: از پا- یک ششم- مرتب و منظم (Az-pa- Yek-Sheshm- Mertrib-o-Monjem). Row 14: اجزای پیراهن- نوعی فرآورده قندی (Eजगाए पिराहन- Nauki Fararodeh-e-Qandi). Row 15: سرخ کردنی- کله (5) از بین بردن- (Serkardani- Kelle(5) Az-bein-Brden). Row 16: بنیانگذار و روانشناسی عمومی- (Bonyaneghzar-o-Ravanshenas-e-Ummumi). Row 17: روایت کننده (6) سانتی متر- پول خرد (Ravayet-e-Kannde(6) Sante-e-Meter- Poul-e-Khord). Row 18: زبان گنجشک (13) به صورت عمده- (Zبان-e-Ganjeshk(13) Be-Sohorat-e-Umdeh). Row 19: از ایران امام حسین (ع)- اشتهر (14) (Az-e-Iran-e-Imam-e-Hossein-e-(A)- Ashtehr(14)). Row 20: ناهگمکن- فیلمی ساخته استیون (Nahagmekan- Filmi-e-Sakhte-e-Ashtiven). Row 21: اسپیلبرگ- پرچم (15) شهر زیارتی- (Aspilberg- Percham(15) Shahr-e-Ziyarati). Row 22: نوعی پارچه پشمی- خواهش (8) نقاش (Nouye-e-Parche-e-Pashmi- Khahesh(8) Nekashe). Row 23: دانمارکی قرن بیستم- فدکار- مزاجم (Danmarki-e-Qern-e-Bistem- Fedkar- Mzajam). Row 24: زره جنگاوران قدیم- خوردنی شیرین (Zereh-e-Jengavaran-e-Qadim- Khordan-e-Shirin). Row 25: غلاف شمشیر (Ghalaf-e-Shemshir). Row 26: عمودی: (1) افقو- ملکه ساسانی (Emoudi: (1) Afqo- Melke-e-Sasan-e). Row 27: و دختر خسرو پرویز- رود بزرگ (2) (o-Dextar-e-Khosro-e-Parviz- Roud-e-Bazrg(2)). Row 28: ایراد- جای ماسوره- قصور (3) متذکر- (Arid- Jay-e-Masoreh- Qosor(3) Metzeker). Row 29: تقلید کننده- فرار کردن (4) سخن (Tqleid-e-Kannde- Farra-Keirden(4) Sخن). Row 30: صریح- محل نصب رادار- از غذاهای (Sarih- Melk-e-Nasib-e-Radar- Az-e-Ghadahay). Row 31: سنتی اصفهان (5) مایه در دسر- (Santie-e-Asfahan(5) Mayeh-e-Dardesr). Row 32: بیوه و بی معنی- مطالعه اجمالی (Bi-Weh-o-Bi-Meyni- Matlaueh-e-Ajamali). Row 33: خوابیدن- مشغول به کار- شیوه (6) (Khobaiden- Meshgul-be-Kar- Shiveh). Row 34: بو قلمون (7) پایخت اتریش- قابله- (Bo-Qolmon(7) Paykhat-e-Etrish- Qabileh).</p>

جدول ویژه ۱) بالارزش - سوره هفتاد و هفتم چند جزء اخرين يك رفقی - فیلمی ساخته داریوش مهرجویی با بازی حامد بهداد - گفت و گوی خودمانی ۹

کامل کننده-گرامی-کلمه استثناء (۱۰)		قرآن-از حبوبات (۲) از آثار زندگی دارد		نویسنده-مردد-زن زیبای بهشتی (۱۲)	
در اننهای مغرب عالم (۵) بند چرمی- رنگی ترکیبی- سیم پکسل (۶) کنار رو-۵- بشتبابان- آفریدگار (۷) پلیدی- اتاق ریلی- نامی پرسانه (۸) دشنام دادن- فیلم رایرت زمکیس با بازی تام هنکس- نام آذری (۹) پاندول- نام چندتن از پادشاهان فرانسه بود- هشتادمین سوره (۱۰) عددی مهم از سه تانه- ماشین نویسی- نوعی نان حجیم (۱۱) پول بنگلادش- به آهستگی- حمل کننده (۱۲) عنوان ملکه های روسیه- بر جستگی داخل مهره- بادر عرب (۱۳) همسرزن- خاموش- باکتری تب مالت (۱۴) زرور- اراوه- سخوات (۱۵) حس بویایی- تابلیوی آرنگ و یلیام ترنر، نقاش، برتیانار، نیسته.					